

Somija

Pamattiesības - Somija

Valsts tiesas

Valsts civiltiesību iestādes

Ombuds (tiesībsargs)

Specializētās civiltiesību iestādes

Citas iestādes

Valsts tiesas

Apgabaltiesas skata krimināllietas, civillietas un administratīvas lietas. Pirmās instances tiesas nolēmumu parasti var pārsūdzēt augstākas instances tiesā. Apgabaltiesas lēmumu var pārsūdzēt Apelācijas tiesā. Apelācijas tiesas lēmumu savukārt var pārsūdzēt Augstākajā tiesā, ja Augstākā tiesa pārsūdzību atzīst par pieļaujamu.

Administratīvās tiesas skata sūdzības par iestāžu lēmumiem. Administratīvās tiesas lēmumu var pārsūdzēt Augstākajā Administratīvajā tiesā.

Īpašas tiesas ir Tirgus tiesa, Darba tiesa, Apdrošināšanas tiesa un Augstā impēčmenta tiesa.

Kontaktinformācija par tiesām ir atrodama šādās tīmekļa vietnēs:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

<https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>

Valsts civiltiesību iestādes

2012. gada sākumā Parlamentārā Tiesībsarga aizbildnībā tika izveidots funkcionāli autonomas un neatkarīgs civiltiesību centrs. Civiltiesību centra uzdevums ir izplatīt informāciju un veicināt izglītību, apmācību, izpēti un sadarbību pamattiesību un civiltiesību jomā. Centrs sagatavos ziņojumus par pamattiesību un civiltiesību īstenošanu, kā arī ierosinās iniciatīvas un sagatavos ziņojumus šo tiesību nostiprināšanai. Tāpat Civiltiesību centrs piedalīsies starptautiskos pasākumos pamattiesību un civiltiesību nostiprināšanai. Civiltiesību centrs neizskata sūdzības vai cita veida individuālas lietas, jo to izskatīšana ir augstākās juridiskās uzraudzības iestādes kompetencē.

Ombuds (tiesībsargs)

Parlamentārais tiesībsargs

Pie Parlamentārā tiesībsarga var vērsties, ja pastāv aizdomas, ka iestādes vai ierēdņi nav ievērojuši tiesību aktus vai pildījuši savus pienākumus. Piemēram, pamattiesību pārkāpšana ir pretlikumīga. Ikviens var vērsties pie tiesībsarga ar sūdzību. Sūdzība var būt par jautājumu, kas tieši attiecas uz sūdzības iesniedzēju, bet sūdzību var iesniegt arī citas personas uzdevumā vai vairākas personas kopā. Tiesībsargs izskata sūdzību, ja ir pamats uzskatīt, ka kāda iestāde ir rīkojusies pretlikumīgi. Sūdzību izskatīšana ir bezmaksas. Izskatot sūdzību, tiesībsargs uzklausa personu vai iestādi, pret kuru ir vēsta sūdzība. Turklāt viņš pieprasa ziņojumus un pārskatus no dažādām iestādēm un, ja vajadzīgs, var likt sava biroja inspektoriem veikt izmeklēšanu. Sūdzību izskatīšana ir bezmaksas.

To pasākumu klāstā, ko var veikt tiesībsargs, visbargākais līdzeklis ir kriminālprocess par amatnoziegumu. Alternatīvs līdzeklis ļauj tiesībsargam izteikt oficiālu rājienu attiecīgajam ierēdnim. Lielākajā daļā gadījumu viņš izsaka savu viedokli par konkrētas procedūras pretlikumību vai pieļauto nolaidību, kā arī izdod atgādinājumu par pareizo procedūru. Tiesībsargs var arī iesniegt priekšlikumu par to, kā labot kļūdu, un vērst Valsts Padomes uzmanību uz nepilnībām, ko viņš ir konstatējis tiesību aktos vai noteikumos.

Parlamentārā Tiesībsarga birojs

Adrese: Arkadiankatu 3, Helsinki

Pasta adrese: 00102 Parliament

Tīmekļa vietne: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/> />

Tālrunis: (09)*4321

Fakss: (09) 432 2268

E-pasts: eo-kirjaamo@eduskunta.fi

Tieslietu kanclers

Pie Tieslietu kanclera var vērsties par jautājumu, kas tieši attiecas uz sūdzības iesniedzēju vai arī jebkādā citā jautājumā, ja sūdzības iesniedzējs uzskata, ka iestādes, ierēdņi vai citas personas vai struktūras, kas veic publiskas funkcijas, ir rīkojušās nepareizi vai nolaidīgi izturējušās pret saviem pienākumiem, vai arī kāds advokatūras pārstāvis nolaidīgi izturējies pret saviem pienākumiem. Turklāt pie Tieslietu kanclera var vērsties jebkura persona, kas uzskata, ka nav tikušas ievērotas kādas konstitūcijā noteiktas pamattiesības vai cilvēktiesības. Personāls, kam ir juridiskā izglītība, apstrādās sūdzības un sagādās visus nepieciešamos papildu dokumentus. Parasti sūdzības iesniedzējam dod iespēju iesniegt atbildētājam savus argumentus. Sūdzības iesniedzējs saņems rakstisku atbildi pa pastu. Sūdzības iesniedzējam Tieslietu kanclera pakalpojumi ir bezmaksas.

Ja tiek konstatēts, ka procedūra ir bijusi pretlikumīga vai nepareiza, Tieslietu kanclers var attiecīgajam ierēdnim izteikt rājienu vai izdot instrukcijas par pareizu procedūru, kas turpmāk jāievēro. Būtiskāku pārkāpumu gadījumos viņš var pret attiecīgo ierēdni vērsties tiesā. Ja Tieslietu kanclers uzskata par nepieciešamu, viņam ir tiesības ierosināt labojumus noteikumos vai instrukcijās, anulēt tiesas nolēmumu vai iesniegt apelācijas sūdzību dažos citos ārkārtas gadījumos. Tieslietu kanclera veiktas izmeklēšanas rezultātā pati iestāde vai attiecīgais ierēdnis var labot savu kļūdu.

Tieslietu kanclera birojs

Adrese: Snellmaninkatu 1, HELSINKI

Pasta adrese: P O Box 20, 00023 GOVERNMENT

Tīmekļa vietne: <https://www.okv.fi/fi/>

Tālrunis: (09) 16001

Fakss: (09) 160 23975

Reģistratūras tālrunis: (09) 160 23950

E-pasts: kirjaamo@okv.fi

Informatīvais tālrunis: (09) 160 23955

E-pasts: tiedotus@okv.fi

Specializētās cilvēktiesību iestādes

Bērnu tiesībsargs

Tiesību aktos ir noteikti šādi bērnu tiesībsarga pienākumi:

- uzraudzīt bērnu un jauniešu labklājību un viņu tiesību īstenošanu;
- sniegt bērnu interesēs ieteikumus lēmumu pieņēmējiem;
- uzturēt kontaktus ar bērniem un jauniešiem un nodot viņu sniegto informāciju lēmumu pieņēmējiem;
- informāciju saistībā ar bērniem nodot profesionāļiem, kuri strādā ar bērniem, iestādēm un sabiedrībai;
- veidot sadarbību starp atbildīgajām personām bērnu politikas jomā;
- veicināt Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par bērna tiesībām ievērošanu.

Bērnu tiesībsarga birojs

Vaasankatu 2

40100 Jyväskylä

E-pasts: lapsiasiavaltuutettu@stm.fi

Fakss: (014) 337 4248

Tīmekļa vietne: <http://www.lapsiasia.fi/>

Vienlīdzību veicinošā iestāde

Tiesībsargs līdztiesības jautājumos

Tiesībsargs līdztiesības jautājumos ir atbildīgs par šādiem uzdevumiem: uzraudzīt, kā tiek ievērotas Vīriešu un sievietes līdztiesības likuma prasības un jo īpaši diskriminācijas un diskriminējošu darba sludinājumu aizliegums; veicināt likuma mērķa sasniegšanu ar iniciatīvām, ieteikumiem un vadlīnijām; sniegt informāciju par Līdztiesības likumu un tā īstenošanu; un uzraudzīt, kā tiek nodrošināta sievietes un vīriešu līdztiesība dažādos sabiedrības slāņos. Turklāt Tiesībsargs līdztiesības jautājumos uzrauga, kā tiek nodrošināta dzimumminoritāšu aizsardzība pret diskrimināciju.

Tiesībsargs līdztiesības jautājumos birojs

Pasta adrese: PO Box 33, FIN-00023 Government
Adrese: Meritullinkatu 1, 00170 Helsinki

Izziņu tālrunis: (09) 1607 3248 (pirmdienās – ceturtdienās: 9.00 – 11.00 un 13.00 – 15.00, piektdienās: 9.00 – 12.00)

Reģistratūras tālrunis: Tel. (09)1607 4427

E-pasts: [✉ tasa-arvo@stm.fi](mailto:tasa-arvo@stm.fi)

Fakss: (09) 1607 4582

Tīmekļa vietne: [✉ https://www.tasa-arvo.fi](https://www.tasa-arvo.fi)

Tiesībsargs minoritāšu jautājumos

Tiesībsarga minoritāšu jautājumos galvenais uzdevums ir uzlabot etnisko minoritāšu un ārvalstnieku stāvokli, līdztiesību un tiesisko aizsardzību un veicināt labas attiecības starp etniskajām grupām Somijā. Tiesībsargs darbojas arī kā valsts referents cilvēku tirdzniecības jomā. Jūs varat vērsties pie Tiesībsarga minoritāšu jautājumos, ja, piemēram, esat saskāries ar diskrimināciju etniskās piederības dēļ.

Diskriminācijas gadījumā Tiesībsargs minoritāšu jautājumos var

- sniegt padomus, ierosinājumus un ieteikumus vai ierosināt iniciatīvas, lai nepieļautu diskriminācijas turpināšanu vai atkārtosanos;
- veikt pasākumus iesaistīto pušu samierināšanai;
- lūgt skaidrojumu iestādei vai uzņēmējam, ko tur aizdomās par diskrimināciju;
- piemērot naudas sodu, ja iestāde vai persona, ko tur aizdomās par diskrimināciju, nesniedz pieprasīto skaidrojumu;
- nodot vai palīdzēt klientam iesniegt lietu izskatīšanai Somijas Valsts diskriminācijas tribunālam.

Tiesībsarga minoritāšu jautājumos birojs

Adrese: Mikonkatu 25, Helsinki
Pasta adrese: PO Box 26, 00023 GOVERNMENT

Klientu apkalpošanas nodaļas tālrunis: 071 878 8666, darbdienās 10.00 – 12.00

Tālrunis (centrāle): 071 878 0171

E-pasts: [✉ ofm@ofm.fi](mailto:ofm@ofm.fi)

Tīmekļa vietne: [✉ https://www.syrjinta.fi/](https://www.syrjinta.fi/)

Datu aizsardzības iestādes

Tiesībsargs datu aizsardzības jomā

Tiesībsargs datu aizsardzības jomā ir atbildīgs par tādu lietu izskatīšanu un risināšanu, kas attiecas uz personas datu un kredītu informācijas izmantošanu saskaņā ar Personas datu likuma un Kredītu informācijas likuma noteikumiem, kā arī citu minētajos likumos paredzēto pienākumu veikšanu. Tiesībsarga datu aizsardzības jomā pienākums ir arī uzraudzīt vispārējās attīstības tendences personas datu un kredītu informācijas izmantošanā un nepieciešamības gadījumā iejaukties. Turklāt Tiesībsargs datu aizsardzības jomā informē sabiedrību par personas datu un kredītu informācijas jautājumiem un piedalās starptautiskajā sadarbībā saistībā ar personas datu izmantošanu. (Likums par Datu aizsardzības padomi un Tiesībsargu datu aizsardzības jomā 27.5.1994 /389).

Tiesībsarga datu aizsardzības jomā ziņojumi, kuros ietverti norādījumi un ieteikumi saistībā ar personas datu apstrādi, nav saistoši lēmumi. Par šādiem jautājumiem lēmumu pieņem Datu aizsardzības padome, kurai tiesībsargs var iesniegt lietas, kad par datu apstrādi atbildīgā persona neievēro tiesībsarga norādījumus. Tiesībsargs var arī vērsties tiesā.

Turklāt Tiesībsargs datu aizsardzības jomā pieņem lēmumus attiecībā uz datu subjektu tiesību īstenošanu. Pamatā Personas datu likuma ievērošana tiek nodrošināta, dodot iespēju personām pārbaudīt, kādi dati par viņām ir savākti un tiek uzglabāti, un nepieciešamības gadījumā lūgt tiesībsargam izmeklēt iespējamus pārkāpumus. Tādējādi datu subjekts var sekot līdzi tam, ka reģistrētie dati ir pareizi. Attiecībā uz tiesību pārbaudīt un labot personas datus īstenošanu tiesībsarga lēmumi ir saistoši un tos var pārsūdzēt.

Tiesībsarga datu aizsardzības jomā birojs

Pasta adrese: PO Box 315, 00181 Helsinki
Adrese: Albertinkatu 25A, 3rd floor

Tīmekļa vietne: <http://www.tietosuoja.fi/fi/>

Tālrunis: 010 36 66700

Fakss: 010 36 66735

E-pasts: [✉ tietosuoja@om.fi](mailto:tietosuoja@om.fi)

Citas iestādes

Juridiskā palīdzība

Juridiskās palīdzības mērķis ir dot personām iespēju saņemt profesionālu juridisko palīdzību, ko pilnībā vai daļēji apmaksā valsts. Juridiskā palīdzība attiecas uz visiem juridiskajiem jautājumiem. Tomēr parasti juridisko palīdzību nesniedz gadījumos, ja pieteikuma iesniedzējam ir juridisko izdevumu apdrošināšana, kas sedz viņa izmaksas konkrētajā lietā. Kriminālprocesā konkrētos gadījumos apsūdzētajam, neatkarīgi no viņa finansiālās situācijas, ir tiesības uz valsts apmaksātu aizstāvi. Sevišķi smagu vardarbīgu noziedzīgu nodarījumu vai dzimumnoziegumu gadījumā cietušajam, neatkarīgi no viņa ienākumu līmeņa, var nodrošināt valsts apmaksātu aizstāvi tiesā. Juridiskā palīdzība netiek sniegta uzņēmumiem vai uzņēmumu grupām. Lietās, kurās tiesvedība notiek ārvalstīs, juridiskā palīdzība sedz izmaksas par juridiskajām konsultācijām.

Tiesas procesā juridisko palīdzību sniedz valsts juridiskās palīdzības biroju advokāti, zvērināti advokāti un citi juristi, pārējos gadījumos juridisko palīdzību sniedz valsts juridiskās palīdzības biroju advokāti. Šie biroji parasti atrodas tajās pašvaldībās, kurās atrodas arī apgabaltiesas. Valsts juridiskās palīdzības biroju kontaktinformācija ir atrodamā tīmekļa vietnē [✉ https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html](https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html).

Bēgļu konsultatīvais centrs

Bēgļu konsultatīvais centrs ir nevalstiska organizācija, kas Somijā sniedz juridisko palīdzību patvēruma meklētājiem, bēgļiem un citiem ārvalstniekiem. Centra darbība ir vērsta arī uz patvēruma meklētāju, bēgļu un citu imigrantu Somijā stāvokļa uzlabošanu un tas īsteno Eiropas Savienības politiku patvēruma un bēgļu jomā.

Tīmekļa vietne: [✉ http://www.pakolaisneuvonta.fi/](http://www.pakolaisneuvonta.fi/)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 30/06/2019